

“कृषिमा आधुनिकीकरण, पर्यटन पूर्वाधार, सामुदायिक शिक्षामा सूधार र समावेशीता र सुशासनको माध्यम द्वारा दुहुँ गाउँपालिकाको समृद्धी”

“स्वच्छ दुहुँ, सुन्दर दुहुँ, समृद्ध दुहुँ”

बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७६/०७७

दुहुँ गाउँपालिका
हिकिला, दार्चुला

२०७६ साल अषाढ १० गते

खण्ड १- परिचय र समिक्षा

दुहुँ गाउँपालिकाको पाचौँ गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यू,
विषेश अतिथि, उपस्थित सम्पूर्ण अतिथिहरु,
गाउँ सभाका सदस्यहरु,
सम्पूर्ण कर्मचारीहरु,
उपस्थित सम्पूर्ण बुबा आमा दाजुभाई तथा दिदिबहिनिहरु ।

नेपालको संविधान, २०७२ जारी भई उक्त संविधानले व्यवस्था गरेबमोजिम देशमा संघीयता कार्यान्वयनमा आएको छ । २००७ सालको जनक्रान्ती, २०४६ सालको जनआन्दोलन, २०६२।०६३ को जनआन्दोलन, दुईपटकसम्म भएको संविधानसभाको निर्वाचन भई जनताका प्रतिनिधिले नै संविधानको निर्माण गरी जारी भएको संविधान हाल कार्यान्वयनमा रहेको छ । नेपालको संविधान २०७२ ले गरेको तिन तहको संघात्मक व्यवस्था अनुसार वि.सं. २०७४ साल अषाढ १४ गतेका दिन दुहुँ गाँउ पालिकाको निर्वाचन सम्पन्न भई, संविधान र बिद्यमान ऐन कानून बमोजिम वार्षिक बजेट स्विकृत गरी कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरेको दुई वर्ष पुरा भएको छ ।

यस पुनित घडीमा सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरु, महामानव बिपी कोइराला, पुष्पलाल श्रेष्ठ, गणेशमान सिंह, कृष्ण प्रसाद भट्टराइ, गिरिजा प्रसाद कोइराला लगायत लोकतान्त्रिक संघर्ष र आन्दोलनका अग्रजहरुलाइ स्मरण एवं सम्मान प्रकट गर्दै, यस अवधिमा दुहुँ गाँउ पालिकालाइ सवै तवरले सहयोग गर्नु हुने, आदरणीय दुहुँ गाँउ पालिका वासी सम्पूर्ण जनसमुदायहरु प्रति कृतज्ञता र धन्यवाद प्रकट गर्दछु ।

समुन्नत तथा दिगो विकास सहितको समृद्धी भन्ने सोचका साथ दुहुँ गाँउ पालिकाले चालु आ.व. २०७४।०७५ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट सार्वजनिक गरेको थियो । वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको उद्देश्य पुरा गर्न गाँउ सभाले आर्थिक,

सामाजिक, पूर्वाधार, सुशासन लगायतका क्षेत्रहरुमा विभिन्न कार्यक्रमहरु तय गरी कार्यान्वयन गरि रहेको छ । अगामी आ.व. को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट निर्माणको पृष्ठभूमिमा चालु आ.व.को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको समिक्षा सहित आ.व. २०७६।०७७ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय गाँउ सभामा पेश गर्ने अनुमती चाहन्छु ।

१. चालू आ.व. को नीति तथा कार्यक्रमको समिक्षा

(क) आर्थिक क्षेत्र: चालू आ.व. मा कृषि, पशु, उद्योग, सहकारी र पर्यटन क्षेत्रमा रकम विनियोजन गरी कृषि मार्फत उपाध्यक्ष युवा स्वरोजगारी, प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना, पशु सेवा प्रसार, गरीबी निवारणका लागि लघु उद्यम बिकास, साहसिक पर्यटन पूर्वाधार जस्ता कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन भइरहेका छन ।

कार्यक्रमका सवल पक्षहरु:

- १) ५६ जना युवाहरुलाई उत्पादन मुलक कृषि, पशु र व्यवसायिकतामा जोड दिइएको छ ।
- २) कृषिमा आधुनिक बिउ र प्रविधि प्रयोगमा बृद्धी भएको छ ।
- ३) बाख्रापालन, कुखुरापालनमा व्यवसायिकता वढेको छ ।
- ४) पशु स्वास्थ्य सुविधामा सहजता भएको छ ।
- ५) कृषि र पशुपालनमा व्यवसायिक चेतनाको विकास भएको

कार्यक्रमका चुनौतीहरु:

- १) युवाहरुमा श्रम प्रति सम्मानको भावना जागृत गराउनु पर्नेछ ।
- २) कृषकहरुलाई सहजरुपमा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउन सकिएको छैन ।
- ३) समयमा आधुनिक बिउ, उपकरण, वेर्ना उपलब्ध गराउन सकिएको छैन ।

(ख) सामाजिक क्षेत्र: शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, संस्कृति पर्वद्धन, खेलकुद, सामाजिक समावेशीकरण जस्ता क्षेत्रहरुमा रकम विनियोजन गरी, कक्षा कोठामा शिक्षक विद्यालयमा अभिभावक कार्यक्रम, विद्यालय भौतिक संरचना निर्माण, स्वास्थ्य संस्था पूर्वाधार निर्माण, घुम्ती स्वास्थ्य सिवर, जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य जाँच तथा औषधी वितरण, खा.पा. योजना निर्माण तथा मर्मत, मन्दिर निर्माण तथा मर्मत, लक्षित वर्ग कार्यक्रमहरु लाई संचालित रहेका छन ।

कार्यक्रमका सवल पक्षहरु:

- १) प्रस्तावित विद्यालयहरुमा शैक्षिक जनशक्ती उपलब्ध भएको छ ।
- २) सराकारवालाहरुको शैक्षिक सूधारमा जबाफदेहिता बढेको छ ।

- ३) भौतिक पूर्वाधारमा आत्मनिर्भरता बढेको छ ।
- ४) स्वास्थ्य सेवामा पहुँच विस्तार भएको छ ।
- ५) विपन्न र दिर्घ रोगीहरूलाई उपचारमा सहजता भएको छ ।

कार्यक्रमका चुनौतीहरू:

- १) सामुदायिक बिद्यालय सुधारमा अभिभावकहरूलाई संलग्न र जवाफदेही बनाउन सकिएको छैन ।
 - २) शैक्षिक सुधार कार्यक्रमको व्यापक प्रचार तथा अपन्वत्व ग्रहण गर्न सकिएको छैन ।
 - ३) लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरूमा नगदी मानसिकता कायम छ ।
- (ग) पूर्वाधार क्षेत्र: स्थानिय सडक, बाटो, भवन, सिंचाइ, लघुउर्जा जस्ता पूर्वाधार विकासका क्षेत्रमा रकम विनियोजन गरी, गाँउपालिका अध्यक्ष सडक निर्माण कार्यक्रम, पिसिसि वाटो निर्माण, साना सिंचाइ, भवन निर्माण तथा र्ममत, कार्यक्रमहरू संचालित रहेका छन ।

कार्यक्रमका सवल पक्षहरू:

- १) हिकिला शिद्वटोपी, जोशीगाउँ फारा सडकको निर्माण कार्य लाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- २) चुनौतीपूर्ण योजनाको रुपमा रहेको फारा खानेपानी तथा सरसफाई योजना निर्माणाधिन रहेको छ ।
- ३) नेपालकै लामो थल सिलिड.चौरा झो.पु. निर्माण कार्य सुरु भएको छ ।
- ४) स्वास्थ्य संस्थाहरूमा संरचनागत सुधार भएको छ ।

कार्यक्रमका चुनौतीहरू:

- १) स्थानिय सडक निर्माणमा जग्गा विवादका कारण कामको गति आउन सकेको छैन ।
- २) आवश्यकताको आधारमा भन्दा पनि प्रतिस्पर्धाको आधारमा वाटो माँग गर्ने प्रवृती बढ्ने संभावना देखिएको ।
- ३) निर्माण कार्यका प्रकृयागत चरणहरू यथासमय सम्पन्न भइरहेका छैनन ।

(घ) बन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्र: विपद व्यवस्थापन कोष, नर्सरी निर्माण, ढल निकास, नर्सरी स्थापना जस्ता कार्यक्रमहरू संचालित रहेका छन ।

कार्यक्रमका सवल पक्षहरु:

- १) विपदमा परेकाहरुले राहत प्राप्त गरिरहेका छन ।
- २) विपद पूर्वको सजगता वढेको छ ।
- ३) विपद वाट क्षतिग्रस्त संरचना पुनर्निर्माण भइरहेको छ ।

कार्यक्रमका चुनौतीहरु:

- १) विपद कालिन सामग्रीको अभाव यथावत छ ।
- २) विपद व्यवस्थापन योजना निर्माण भएको छैन ।

(ड.) संस्थागत बिकास सेवा प्रभाव र सुशासन: सुचना प्रभाव, सार्वजनिक सुनवाई, सार्वजनिक परीक्षण, तथ्याकं संकलन र व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालित रहेका छन ।

कार्यक्रमका सवल पक्षहरु:

- १) गाँउपालिका, वडा कार्यालयहरु, योजना र कार्यक्रमहरुमा सार्वजनिक सुनवाही अनिवार्य गरिएको छ ।
- २) योजनाहरुमा अनियमितताको मुख्य कारक पिसी लिने दिने प्रवृती शुन्यमा झरेको छ।

कार्यक्रमका चुनौतीहरु:

- १) उपभोक्ता समितिहरुलाई पारदर्शी बनाउन सकिएको छैन ।
- २) नागरिक वडा पत्रको व्यवस्था भएको छैन ।
- ३) जन सहभागिता र श्रमदान नहुदा समितिहरु लाई योजना सम्पन्न गर्न जटिल भएको छ ।

(च) अन्य कार्यक्रमहरु:

- १) वडा अध्यक्ष टोल सुधार कार्यक्रम लागु भएपनि यो कार्यक्रममा प्रभावकारिता आउन सकेको छैन ।
- २) कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई अनुशिक्षण कार्यक्रम गरिएको छ ।
- ३) विपन्न आवास सहयोग कार्यक्रम संचालित रहेको छ ।
- ४) राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण लाइन जडानका लागि एच.टी. लाइन र एल.टी. लाइन विस्तार भइरहेको छ ।

५) तिर्थ स्थलको रूपमा रहेको तपोवन क्षेत्र संरक्षणका लागि तटवन्द निर्माण गर्न गाउँपालिकाको पहलमा आ व २०७६।०७७ मा संचालन हुने गरि महाकाली नदी नियन्त्रण कार्यालयले तटवन्द निर्माणको ठेक्का अगाडी बढाएको छ ।

खण्ड २-अगामी आ.व. २०७६/०७७ को नीति तथा कार्यक्रम

२.१ सोच

- क. “दिगो पूर्वाधार विकास, कृषिमा व्यवसायिकता, शिक्षा, स्वास्थ्यमा जवाफदेहिता, युवा श्रमशिलता र सुशासनको माध्यम द्वारा दुहुँ गाउँपालिकाको समृद्धी” ।
- ख. “स्वच्छ दुहुँ, सुन्दर दुहुँ, समृद्ध दुहुँ” ।

२.२ लक्ष्य

- क. खाद्य बालीमा आत्मनिर्भरता, तरकारी, फलफुल, पशुपालनमा व्यवसायिकताको माध्यम द्वारा प्रति व्यक्ति आमदानीमा बृद्धी गर्ने ।
- ख. सामुदायिक शिक्षा र स्वास्थ्य सेवामा जवाफदेहिता, योजनावद्ध पर्यटकीय र पूर्वाधार विकास र समावेशीता प्रशासनमा सुशासनको माध्यम द्वारा दिर्घकालीन आर्थिक समृद्धी प्राप्त गर्ने ।

२.३, उद्देश्य

- क. स्थानिय सडकहरूको निर्माण कार्यमा तिव्रता, संघीय सडकको स्तरोन्नती गरी सडक नेटवर्कलाइ आर्थिक उन्नतीको आधार बनाउने ।
- ख. विद्यालयहरूको भौतिक सुधार गरी, सामुदायिक विद्यालयहरूको गुणस्तर सुधारमा सरोकार पक्षलाइ जवाफदेही बनाउने ।
- ग. कृषि, लघु उद्यम, पर्यटन जस्ता आय मुलक क्षेत्रहरूमा युवाहरूलाइ संलग्न गराइ स्वरोजगारी सृजना गरिने
- घ. महिला, दलित, अपाङ्गहरूका लागि आर्थिक सशक्तीकरणका कार्यक्रमहरू संचालन गरि आत्मनिर्भर बनाउने ।
- ड. स्वास्थ्य सूचकहरूमा सुधार ल्याउन स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढीकरण, सेवा विस्तार सरसफाइको सुनिश्चितताको माध्यम द्वारा विपन्नता घटाउने ।

च. खानेपानी अभाव भएका क्षेत्रहरूमा खा.पा. योजना संचालन गर्ने र पूर्व निर्मित खा.पा.योजना हरुलाई व्यवस्थिति गरि आधारभूत खा.पा. सुविधा सुनिश्चित गर्ने ।

छ. बहुउद्देशिय थल सिलिङचौरा झो पु को निर्माण कार्य आ व २०७६।०७७ मै सम्पन्न गरिनेछ ।

२.४ अपेक्षित उपलब्धि

क. विकट बस्तीहरूमा यातायात पहुँच पुग्नेछ र आन्तरिक प्रर्यटन प्रर्वद्धन हुनेछ ।

ख. सामुदायिक विद्यालयहरूको भौतिक तथा शैक्षिक वातावरणमा सुधार आउने छ, विद्यार्थी भर्नादर, कक्षा छाडने दरमा सुधार हुने छ ।

ग. किसानहरूले कृषिमा आधुनिकिकरण सुरुवात गर्ने छन, खाद्यान्न उत्पादनमा वृद्धी हुने छ ।

घ. युवाहरू तरकारी खेती, फलफूल खेती, पशुपालन, जडीवुटी खेती जस्ता उद्यमहरूमा संलग्न हुने छन, विदेश पलायन घट्ने छ, उद्यमशीलता बढने छ ।

ङ. सबै वार्डहरूमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रत्याभुत हुनेछ, ब्रह्मदेव स्वास्थ्य चौकी प्रसुती केन्द्र स्थापना हुने छ ।

च. महिला, दलित, अपाङ्गहरू आयमूलक काममा संलग्न हुने छन ।

छ. आधारभूत खानेपानीको सुविधा साथै पुर्ण सरसफाइ युक्त टोलहरूको बिकास हुने छ।

ज. धार्मिक, सास्कृतिक, साहसिक पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माणको गती तिव्र हुने छ ।

२.२ बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र वजेट तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका नीति तथा आधार

क) नेपालको संविधानले प्रत्याभुत गरेका मौलिकहकहरू, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरू ।

ख) स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४

ग) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४

घ) अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४

ङ) संघीय, प्रादेशिक नीति कार्यक्रम तथा वजेट २०७५

च) स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जन)

छ) स्रोत साधन

ज) दुहुँ गाँउ पालिकाका जनताहरूका अपेक्षा, आवश्यकता, माँग र सुझावहरू

२.२.१ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरू

(क) आर्थिक क्षेत्र: कृषि, गैर कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी तथा वित्तियर वन तथा वनस्पतीको उपयोग

(ख) सामाजिक क्षेत्र: शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानि तथा सरसफाई, संस्कृति प्रर्वद्धन, लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण ।

(ग) पूर्वाधार क्षेत्र: सडक, सिंचाई, भवन तथा सहरी विकास, उर्जा, घरेलु तथा लघुउद्यम र संचार

(घ) वातावरण तथा विपदव्यवस्थापन क्षेत्र: वन तथा भू(संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण , जलवायु परिवर्तन फोहोरमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद व्यवस्थापन ।

(ङ) संस्थागत बिकास, सेवा प्रभाव: मानव संशाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, संस्थागत पूर्वाधार ।

(च) वित्तिय व्यवस्थापन र सु(शासन:(संघीय सरकार र प्रदेश सरकार बाट प्राप्त अनुदान यसगाउँपालिकाको आन्तरिक आय तथा अन्य गैरसरकारी र दातृ निकायहरूबाट प्राप्त अनुदान र साझेदारी कोषको रकमबाट आवश्यक वित्तिय व्यवस्था गरिनुको साथै वित्तीय सुशासनको लागि पारदर्शिता र जवाफदेहिताको नीति अवलम्बन गरिएकोछ ।

आदरणीय उपस्थित गाउँसभा सदस्य ज्यूहरू !

दुहु गाउँपालिकालाई प्राप्त भएका सबै सम्भावना र अवसरहरूलाई सम्पत्तीको रूपमा ग्रहण गर्दै वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख आधारहरूको जगमा टेकेर “स्वच्छ दुहुँ, सुन्दर दुहुँ, समृद्ध दुहुँ” दुहुँ गाउँपालिका निर्माण गर्ने प्रतिबद्धताका साथ अब म दुहु गाउँपालिकालको आगामी वर्षको वार्षिक मुख्य मुख्य क्षेत्रका नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

१) कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धी नीति:

१. एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छ ।
२. किसानहरुलाई कृषि र पशुपालनको प्राविधिक सेवा घरघरमा उपलब्ध गराइनेछ ।
३. कृषि क्षेत्रको उत्पादन वृद्धी गर्न आधुनिक सिंचाइ, मल विउ ढुवानी, वाली बिकास, कृषि प्रसारकार्यक्रम संचालन गरि खाद्यवालीमा आत्म निर्भरता प्राप्त गरिने छ।
४. कृषि उपजहरुको बजार प्रवर्धन गर्न पालिका स्तरमा एउटा संकलन केन्द्र स्थापना गरिने छ ।
५. भैसीपालक किसानलाई प्रोत्साहन गर्न व्याएको भैसीको पोषणका लागि पोषण भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. व्यवसायीहरुलाई प्रोत्साहित गर्न उत्कृष्ट कृषक, पशुपन्छी व्यवसायी, उद्यमी गरी तिन जना लाइ पालिका आइकनको रुपमा पुरुस्कृत गरिने छ ।
७. व्यवसायिक रुपमा कृषि पैदावारको उत्पादन र प्रसोधन गर्न तथा उच्च मुल्य प्राप्त गर्न सहकारी, समुह र व्यक्ति लाई मल विउ विरुवा खरिदमा अनुदान उपलब्ध गराईने र पुजिगत अनुदानको समेत व्यवस्था मिलाईने छ ।
८. स्याउ जोन इकाई संग समन्वय गरी संभाव्य स्थानहरुमा स्याउ खेती विस्तार गरिने छ ।
९. ओखर पकेट क्षेत्र बनाई ओखर खेती विस्तार गरिने छ ।
१०. गाउँपालिका, विषयगत कार्यालयहरु,परियोजना लगायत कृषि क्षेत्रमा काम गर्ने संघ-संस्था एवं अन्य निकायहरुको समन्वय र सहकार्यमा केही क्षेत्र पहिचान गरी अर्गानिक खेतीगर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । दुहु गाउँपालिकालाई आर्गानिक खेती उन्मुख पालिकाको रुपमा विकास गरिनेछ ।
११. पशु स्वास्थ्य सेवामा विस्तार, नस्ल सुधार,कृत्रिम गर्भाधान पशुआहारमा सुधार र पशु स्वास्थ्य सेवाको लागि प्राविधिक जनशक्तिको परिचालन मार्फत दुहु गाउँपालिकालाई पशुपालन क्षेत्रको रुपमा विकास गरी मासु तथा दुधको लागि आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख एवं प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१२. कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय लाई प्रभावकारी वनाउन कृषि गाउँघर क्लिनिक तथा पशु स्वास्थ्य शिविरहरु नियमित रुपमा संचालन गरिने छन ।
१३. कृषि बिमा तथा पशु बिमा कार्यान्वयन गर्ने अध्ययन गरिनेछ ।

२) वन, वातावरण तथा भू(संरक्षण सम्बन्धी नीति:

- पालिका भित्रका सम्पूर्ण बस्तुहरूलाई पुनः व्यवस्थित गरिने छ ।
- जडिबुटी खेतीको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- भू-क्षय तथा प्राकृतिक प्रकोपको दृष्टिकोणबाट संवेदनशील मानिएका तथा उक्त जोखिममा परेका क्षेत्रहरू लाई पहिचान गरि संरक्षणको लागि प्रवन्ध मिलाईने छ।
- विपद न्यूनीकरण गर्न, राहत तथा पुर्ननिर्माणकार्यलाई प्रभावकारीरूपमा अगाडी वढाउन विपद व्यवस्थापन कोष लाई थप व्यवस्थित गरि निरन्तरता दिइने छ ।

३) शिक्षा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति:

- सामुदायिक विद्यालयमा संचालित कक्षा कोठामा शिक्षक विद्यालयमा अभिभावक कार्यक्रमलाई थप परिमार्जन सहित निरन्तरता दिइने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको शिक्षक विद्यार्थी अमनुपातको व्यवस्थापन गर्न दरवन्दि मिलान तथा विद्यालय समायोजन कार्य अगाडी वढाइने छ ।
- गाँउपालिका क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूको भौतिक संरचना निर्माण र मर्मतको कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूलाई सुचना प्रविधि उन्मुख गराउन इ लाइव्हेरी, इ लर्निङ डिभाइस उपलब्ध गराइ शिक्षकहरूलाई तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- विद्यालयका प्र अ र व्वस्थापन समितिहरू सित सिकाई कार्ययोजना करार सम्झौता गरिने छ ।
- शिक्षकहरूलाई विषयगत सिकाइ उपलब्धका आधारमा जवाफदेही बनाउने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- प्रत्येक वडामा १ वटा नमुना प्रा वि संचालन गरिने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूमा कार्यरत बालविकास सहयोगी तथा कर्मचारीहरूका लागि पोसाक को व्यवस्था र प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिने छ ।
- बालविकास केन्द्रहरूको कक्षाकोठा व्यवस्थापन गरी बालविकास शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न शिक्षकहरूलाई पुनर्ताजगी तालिम र प्रोत्साहन भत्ता व्यवस्था गरिने छ ।
- विद्यालयहरूमा सिकाई गुणस्तर बृदि गर्न अनुगमन तथा निरिक्षणमा जोड दिइने छ ।

- विद्यार्थीहरूमा अनुशासन ,स्वच्छ प्रतिस्पर्दा तथा स्वावलम्बि भावनाको बिकास गर्न पालिका स्तरीय खेलकुद र अन्य प्रतियोगिता आयोजना गरिने छ ।
- अनौपचारिक तथा बिशेष शिक्षालाई आवश्यकताको आधारमा लागु गरिने छ ।
- प्राविधिक धारमा अध्ययनरत दलित छात्रछात्राहरूलाई पूर्ण छात्रावृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
- खेलकुदलाई व्यवस्थित गर्न पालिका स्तरीय खेलकुद समिति गठन गरी पालिका स्तरीय राष्ट्रपती खेल लगायत अन्य खेलकुद कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- दिवा खाजा संचालन नभएका विद्यालयहरूमा दिवा खाजा कार्यक्रम संचालन गर्न लागत सहभागिताको आधारमा स्रोत व्यवस्था गरिनेछ ।
- सामुदायिक सिकाई केन्द्र हरुलाई प्राथमिकताको आधारमा सूचना प्रविधि युक्त बनाईने छ ।
- शिक्षण सिकाईमा सुधार ल्याउन र कार्ययोजना लाई अभिलेखिकरण गर्न शिक्षक तथा विद्यालय निरिक्षकले गरेको अनुसन्धानात्मक कार्यको उचित मुल्याङ्कन गरी प्रोत्साहान गरिने छ ।
- पालिका स्तरमा खेलकुदको विकास र प्रर्वधन गर्न उपयुक्त स्थानमा खेलमैदानको संभाव्यता अध्ययन गरी खेलमैदान निर्माणकार्य सुरु गरिनेछ । पालिका स्तरिय खेलकुद समिति गठन गरि खेलकुद कार्यक्रमहरू व्यवस्थित रुपमा संचालन गरिने छ ।

४) स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति:

- दुहु गाउँपालिकामा १५ शैया को अस्पताल स्थापना गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
- दुहुँ गाँउपालिका वार्ड नं. ४ फारामा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ स्थापनाको कार्य अगाडी बढाइने छ ।
- ब्रहमदेव स्वास्थ्य चौकि Birthing center स्थापना गरिने छ ।
- स्वास्थ्यचौकी, गाँउघर क्लिनिक लगायत भौतिक संरचना निर्माण कार्यलाइ प्राथमिकतामा राखिने छ ।
- पाठेघर खसेका महिलाहरूको उपचारका लागि अपरेशन समेत हुने गरी स्वास्थ्य सिविरको आयोजना गर्न छिमेकी पालिकाहरू संग समेत समन्वय र सझेदारी गरी सम्भाव्य स्थानमा शिविर आयोजना गरिने छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा औषधी आपूर्तीको अभाव नहुने गरी बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
- जेष्ठनागरिक,एकल महिला,असक्त र अपंगता भएका ब्याक्तिहरूलाई वर्षमा एक पटक स्वास्थ्यजाचँ तथा उपचार र परामर्सकालागि घरदैलो घुम्ति सिभिर संचालन गरिने छ ।
- आयुर्वेद औषधालय, प्राकृतिक चिकित्सा, योग शिक्षा लगायत अन्य वैकल्पिक स्वास्थ्य पद्धति तथा औषधीको सम्भावना रहेको दुहु गाउँपालिकामा जडिबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्न पहल गरिने छ ।

- स्वास्थ्य चौकीको प्रसुती सेवा क्षमता अभिवृद्धि गरी गुणस्तरीय र सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवाको विस्तार गरिनेछ ।
- धारी स्वास्थ्य चौकीमा प्रयोगशालाको स्थापना गरिने छ ।
- हिकिला स्वास्थ्य चौकी संचालित प्रयोगशाला सेवा लाई स्तरोन्नती गरि अन्य वडाहरूमा थप संचालनका लागि पहल गरिने छ ।
- पूर्ण संस्थागत सुत्केरी युक्त नमुना वस्ति वडा घोषण कार्यक्रम लागु गर्न पहल गरिने छ ।
- नेपाल सरकारले अवलम्बन गरेको अनिवार्य स्वास्थ्य बिमा नीति लागु गरिने छ साथै बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाले ईंगीत गरेका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइने छ ।

खानेपानी तर्फ:

- खानेपानीको अभाव भइरहेका वस्ती टोलहरूमा दिगो खा.पा. योजनाहरू संचालन गर्न तथा अन्य विकास निर्माण कार्य संचालन गर्न समपुरक कोषको व्यवस्था गरिने छ ।
- यस गाउँ पालिकामा विगत देखि नै संचालनमा रहेको ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना अन्तरगत संचालित योजनाहरूलाई निरन्तरता दिई परियोजना लाई निरन्तरताका लागि पहल गरिने छ ।
- व्यक्तिको स्वच्छ खानेपानीको अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न सबै खानेपानीका मुहानहरू लाई स्वतः गाउँपालिकाको स्वामित्वमा ल्याई पानीको मुहान र धाराको संरक्षण गरी एकघर एक खानेपानीको धारा निर्माण गर्ने बिगतकै नीति लाई निरन्तरता दिईएको छ ।
- स्वच्छ खानेपानीको दिगो व्यवस्थापनका लागि आयोजना निर्माणको क्रममा नै निश्चित रकम मर्मत सम्भार कोषमा राखी प्रत्येक उपभोक्ताले न्युनतम रकम मासिक रूपमा जम्मा गर्नु पर्ने नीति लिदैँ खानेपानी आयोजनाहरू उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरिनेछ साथै दिगोपनालाई संस्थागत गर्ने योजनाहरूलाई प्रोत्साहनको नीति लिईने छ ।
- विगतमा निर्माण भई सञ्चालनमा रहेका खानेपानी आयोजनाहरू उपभोक्ताहरूको सहभागितामा दिगोरूपमा सञ्चालन गर्नुपर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- एक घर एक शौचलयको अवधारणालाई कडाइका साथ पालना गराउँदै आफ्नो घर अगाडि आफैले सरसफाइ गर्नुपर्ने अवधारणाको विकास गर्ने गत वर्षकै नीतिलाई निरन्तरता दिईएको छ र सार्वजनिक स्थलहरूमा शौचालय निर्माण गरिने छ ।

- वजार केन्द्रको रुपमा विकास भईरहेका स्थानहरु, वडा केन्द्रहरुमा उत्पादन हुने फोहर व्यवस्थापनको गर्न फोहर व्यवस्थापन समिती गठन गरिने छ र उक्त केन्द्रहरुलाई स्वच्छ सफा र हरियाली युक्त बनाउने कार्य सवै उपभोक्ताहरुको हुने छ भन्ने बिगतको नीतिलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- वजारको रुपमा विकास भईरहेका स्थानमा सवै उपभोक्ताहरु लाई कुहिने फोहोरलाई प्रयोग गरी करेसाबारि र घरबारि खेतीगर्ने अभियानलाई प्रोत्साहन गरिने छ । हरियाली वगैँचा निर्माण गर्नेलाइ पुरस्कृत गर्ने नीति लागु गरिने छ ।
- दुहु गाउँपालिकालाई पुर्ण सरसफाई युक्त क्षेत्र घोषणा गरिनेछ । स्वच्छता र सरसफाइलाई व्यक्ति र समुदायको पहिचानको बिषय बनाइनेछ ।
- पानीका मुहान संरक्षणका साथै पानीका स्रोतको सञ्चिती बढाउन पहल गरिने छ ।

५) महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी नीति:

- विकास आयोजनाहरुको निर्णय प्रकृया र कार्यन्वयनमा महिला सहभागीता सुनिश्चितता कायम गर्दै लैगिक सशक्तिकरण तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति अनुरूप महिलाको आर्थिक तथा सामाजिक शसक्तिकरणका लागि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- लैगिक हिंसा र मानव वेचविखन जस्ता सामाजिक अपराध जन्य कार्यलाई नियन्त्रण र निरूत्साहित गर्ने नीति लिइने छ ।
- बालमैत्री पूर्वधारहरुको विकास गर्दै नेपाल सरकारले ल्याएको बाल मैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा अनुरूप स्थानीय तह तथा सरोकारवालाहरुको समन्वयमा बालश्रम मुक्त दुहुँ गाउँपालिका बनाउने नीति लिइनेछ
- बालबालिकाहरुको पोषण, हेरचाह बालश्रम,वालविवाह न्युनीकरण तथा असाहय बालबालिकाको संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- एकल महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम लागु गरिने छ ।

६) आदीवासी जनजाती,दलित,अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक सम्बन्धी नीति:

- महिला, दलित, अपाङ्ग, जेष्ठनागरिक लक्षित कार्यक्रमलाइ सशक्तिकरण र आय आर्जनमा योगदान पुग्ने गरि संचालन गरिने छ ।

- जातीय आधारमा हुने छुवाछुत, भेदभाव र विभेदहरूलाई न्युनीकरण गर्दै विभेद मुक्त दुहु गाउँपालिका निर्माण गर्ने बिगतको नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- दलित र अपाङ्गगता भएका व्याक्ती हरूको समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता गर्दै लक्षित वर्गको सामाजिक तथा आर्थिक उन्नतीको लागि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ यस क्षेत्रका युवाहरूलाई स्वरोजगार र सरकारी सेवामा पहुचकालागि लोकसेवा तयारी कक्षा र सिपमुलक तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।

७) सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति:

- दुहु गाउँपालिकामा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर-सरकारी संस्थाहरूको लगानीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ र गाउँपालिका सँगको सहकार्यमा कार्यक्रमहरु संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ। गैरसरकारी संस्थाहरूको कार्यमा हुन सक्ने दोहोरोपन हटाउन, समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गर्न गाउँपालिकाले विशेष संयन्त्र बनाउने नीति अवलम्बन गरिने छ।
- गाउँपालिकामा स्थापना भएका सुपथ मुल्य पसलहरूलाई थप बजेटको व्यवस्था गरी सुदृढ गरिने छ ।
- टोल सुधार कार्यक्रममा गैर सरकारी संस्था परिचालनको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- सहकारी संस्थाहरूको क्षमता बिकास गर्न प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ, वचत परिचालन तथा आय आर्जन क्षेत्रमा सहकारी संस्थाहरु सित सहकार्य गरिने छ ।
- वचत कार्यलाई प्रोत्सान गर्न एक घर एक खाता कार्यक्रम लागु गरिने छ ।

८) विद्युत/उर्जा संचार सम्बन्धी नीति:

- साना जलविद्युत योजनाहरूलाई व्यवस्थित र नियमन गरिनेछ, राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण लाइन विस्तारको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- दुहुँ गाँउपालिका वार्ड नं. १ पिपलचौरीका विद्युत सेवा नपुगेका वस्तीहरूमा यसै आ.व. भित्र विद्युत सेवा विस्तार गरिने छ र अन्य वार्डहरूमा पनि एल.टी. लाइन विस्तारको पहल गरिने छ ।
- दुहुँ गाँउपालिका मा भरपर्दो संचार सुविधाका लागि निर्माणाधिन दाम्दाकोट टावर यसै आ.व. भित्र निर्माण सम्पन्न गराउन आवश्यक पहल गरिने छ ।
- एफ एम सामुदायिक रेडियो विकासको नीति लिइने छ ।

९) पर्यटन प्रवर्द्धन तथा धार्मिक एवं सास्कृतिक नीति:

- गाउँपालिका भित्र २ वटा वाल उद्यान र सिद्धटोपीमा भ्यूटावर निर्माणको कार्य यसै आर्थिक वर्षमा पूर्णता दिइने छ ।
- दुहुँ क्षेत्रको धार्मिक सास्कृतिक प्रवर्द्धन गर्न लागत सहभागिताको आधारमा मठमन्दिर जिर्णोद्धार, भेष, भुषा, कला संस्कृति संरक्षण कार्यक्रम संचालन गरिने छ दुहुँ गाउँपालिकामा सबै सस्कृति,परम्परा,भेष भुषा र पहिचान झल्कने गरी संग्राहलय स्थापना गर्ने प्रकृया अघि बढाइने छ ।
- निर्माणाधिन थल सिलिङचौरा पुलमा बन्जी जम्प जडान गर्न डि पि आर भई गाउँपालिकाको स्रोत र अन्य दाताहरु संग समेत सहयोग प्राप्त गरी बन्जी जम्प संरचना निर्माण प्रकृया अगाडी बढाइने छ ।
- पर्यटकीय स्थल मार्ग र वरीपरीको क्षेत्रमा होम स्टे- पाहुना घर निर्माण गर्ने र पर्यटक मैत्री गाउँपालिका बनाउन पहल गरिने छ ।
- पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा होटल, लज, रिसोर्ट खोल्न नीजी- सार्वजनिक साझेदारीमा पर्यटकीय स्थलहरूको प्राकृतिक सौंदर्यतामा खलल पुर्याउन नदिने र स्वच्छता तथा सरसफाईमा विशेष ध्यान दिन आवश्यक पहल गर्ने नीति लिइने छ।
- दुहुँ गाउँपालिका भित्रपने ऐतिहासिक,पुरातात्विक सांस्कृतिक,धार्मिक, सम्पदाहरूको अध्ययन अनुसान्धान गरी संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइने छ ।
- यस गाउँपालिका भित्रका मठमन्दिर हरूमा मन्दिर व्यवस्थापन समिति गठन गरी मन्दिरको आम्दानिलाई व्यवस्थित गराईने छ । मन्दिर हाता भित्र भौतिक पुर्वाधार निर्माण लगायतका अन्य कार्यहरु सोही समिति संगको साझेदारीमा सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ ।

१०) सुशासन सम्बन्धी नीति:

- सुशासनका आधारभूत पक्षहरू उत्तरदायित्व, जवाफदेयिहता, पारदर्शीत, जनसहभागीता र सामाजिक भावनालाई प्रवर्द्धन गर्दै सेवाग्राहीहरूलाई सुशासनको अनुभूती दिलाउन गाउँपालिका तथा वडाहरूबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाह तथा सञ्चालित आयोजनाहरू तथा कार्यक्रमहरूको सार्वजनिक सुनुवाई, आयोजना स्थलमै भुक्तानी(सार्वजनिक लेखापरिक्षण) परिक्षण सामाजिक परिक्षणलाई निरन्तरता दिदै कामका आधारमा रकम भुक्तानी गरिने नीति लाई निरन्तरता दिएको छ ।
- राज्यको चौथो अंग पत्रकारिता मार्फत जवाफदेहिता,अनुगमन, सार्वजनिकरण तथा पारदर्शिता कायम गर्ने बिगतको नीति अगाडि सारिने छ ।

- गाउँपालिकाको गुरु योजना र पाँच वर्षे आवधिक योजना बनाई गाउँपालिको दिर्घकालिन दिगो विकासमा जोड दिईने छ ।
- गाउँपालिकाको विस्तृत पाश्चचित्र बनाउने र गाउँपालिकाको आफ्नै वेव साईटका माध्यम वाट गाउँपालिकाको विस्तृत विवरण तथा सुचनाहरु सार्वजनिक गर्ने प्रक्रिया थालि सकेको छ, यसलाई सुदृढिकरण गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको न्याय सम्पादनकार्यलाई प्रभावकारी बनाउन न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम राखिने छ ।
- गाउँपालिका मातहत रहेका कार्यालयहरुमा कर्मचारीहरुको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी जनमुखी प्रशासनको प्रत्याभूती दिइने छ ।
- कर्मचारीहरु तथा जनप्रतिनिधीहरुका लागि क्षमता विकास तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- उत्कृष्ट कार्यसम्पादनको आधारमा गाउँपालिका अन्तरगत कार्यरत एक जना कर्मचारीलाई उत्कृष्ट पालिका सेवा पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ ।
- तेस्रो पक्षवाट गरिने सार्वजनिक सुनवाइ, सार्वजनिक लेखा परीक्षणकार्यलाई चौमासिकरुपमा निरन्तर संचालन गरिने छ ।
- सुशासनको प्रत्याभूती गर्न प्रत्येक्ष जनगुनासो सुनवाइ का लागि जनता संग अध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरिने छ, र गाउँपालिका कार्यालयमा हेल्प डेस्क स्थापना गरिने छ।
- गाउँपालिकाले गरेका निर्णयहरु तथा क्रियाकलापहरु आमजनतामा सहज सम्प्रेषण गर्न पालिकाको वेवसाइट नियमित अद्यावधिक गर्ने, गाउँपालिका तथा वडाकार्यालयहरुको सूचनापाटीलाई नियमित अद्यावधिक गर्नेकार्यलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- राजस्व पचालनलाई प्रभावकारी बनाउन करदाता अभिमुखीकरण, प्रोत्सान तथा दण्ड पुरस्कारको व्यवस्थापन गरिने छ ।

११) भौतिक पूर्वधार सम्बन्धी नीति:

- गाँउ पालिका तथा वडा कार्यालयको प्रशासनिक भौतिक संरचना निर्माणको लागि जग्गा प्राप्तीको प्रकृया अन्तिम चरणमा पुगिसकेको र आ.व. २०७६।०७७ मा नै भवन निर्माण गर्ने गरी बजेट व्यवस्था गरिने छ ।
- “गाँउपालिका अध्यक्ष सडक विस्तार अभियान”अन्तरगत जोशीगाँउ फारा सडक र हिकिला सिद्धटोपी सडक अगाडी वढाइने छ तथा थप डिपीआर बनेका सडकहरुको पनि सुरुवात गरिने छ ।
- यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र सवै सरकारी संघ संस्था एवं सहकारी हरुमा संचार र ईन्टरनेट सेवा विस्तारका लागी पहल गरिने छ।

- गाउँपालिका भित्र सरकारी, गैर सरकारी र व्याक्तिगत पहलमा निर्माण गरिने घर गोदाम भवन हरुमा नेपाल सरकार बाट जारी गरेको भवन संहिता आगामी आ.व. देखि कडाइका साथ लागु गरिने छ ।
- स्थानिय स्तरमा दररेट तयार गर्दा भौगोलिक सुगमता र दुर्गम क्षेत्रको ढुवानी सम्बन्धी व्यवस्था मिलाईने छ ।
- दार्चला तिकर सडकको स्तरोन्नतीका लागि सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पहल गरिने छ, दुहुँ गाउँपालिका सम्मको यातायातलाई सहज बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।

२. मुख्य मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरु:

१. उपाध्यक्ष युवा स्वरोजगारी कार्यक्रमलाई थप परिमार्जन सहित निरन्तरता दिइने छ ।
२. गाउँपालिका अध्यक्ष सडक निर्माण कार्यक्रम: जोशी गाँउ फारा सडक तथा हिकिला सिद्धटोपी सडकलाई प्राथमिकतामा राख्दै थप सडकहरुको निर्माण कार्य समेत अगाडी बढाइने छ ।
३. कक्षा कोठामा शिक्षक विद्यालयमा अभिभावक कार्यक्रम: सामुदायिक विद्यालयहरु सुधारको लागि गत आ.व. देखि संचालित कक्षा कोठामा शिक्षक विद्यालयमा अभिभावक कार्यक्रमलाई थप परिमार्जन सहित कार्यान्वयन गरिने छ ।
४. थल सिलिड.चौरा बहुउद्देश्यीय पुलनिर्माण: दुहुँ क्षेत्रको पर्यटन विकासको कोसे ढुङ्गा सावित हुने अपेक्षा साथ सुरु गरिएको थल सिलिड.चौरा बहुउद्देश्यीय पुलको निर्माणकार्य यसै आ.व. मा सम्पन्न गरिने छ ।
५. दुहुँ विकास गुरुयोजना: दुहुँ गाउँपालिकाको विकासकार्य लाइ योजनावद्ध ढङ्गले अगाडी वढाउन यसै आ.व. मा दुहुँ विकास गुरु योजना निर्माण गरिने छ ।
६. वडा अध्यक्ष टोल सुधार कार्यक्रम: गैर सरकारी संस्था परिचालन गरी वडा अध्यक्ष टोल सुधार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
७. कृषि र पशु क्षेत्रमा एक टोल एक उत्पादन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
९. नमुना विद्यालय कार्यक्रम – प्रत्येक वडामा एक वटा कक्षा ५ सम्मको विद्यालयलाई नमुना विद्यालयको रुपमा विकास गरिने छ ।

धन्यवाद

ॐ गणेशाय नमः